

Ministarstvo
rada i socijalnog
staranja

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
www.gov.me/mrs

Broj: 01-011/24-2564/2

Podgorica, 23. maja 2024. godine

**VLADA CRNE GORE
GENERALNOM SEKRETARIJATU**

Povodom inicijative i dopune inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 3 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni list CG“, broj 125/23), koju su Ustavnom sudu Crne Gore podnijeli Željko Šušović, Gojko Janković, Labud Janković, Četna Šušović, Milovan Bogičević, Vukoman Mihailović, Ljubinka Franc, Boris Guberinić i Vanja Popović iz Podgorice i Milinko Koruga iz Pljevalja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Podnosioci inicijative navode da je Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju izvršena diskriminacija penzionera čija je penzija veća od najnižeg iznosa penzije jer njima nije izvršeno povećanje penzije u istom procentualnom iznosu, odnosno osporena odredba zakona nije u saglasnosti sa članom 8 Ustava Crne Gore i člana 14 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Dalje, navode da su svi radnici od svoje bruto zarade, čija je visina zavisila od stručne spreme, minulog rada i poslodavca, izdvajali sredstva u Fond penzijskog i invalidskog osiguranja kako bi ostvarili pravo na penziju, te da je visina koeficijenta zavisila od radnog staža, stručne kvalifikacije i izdvojenih sredstava od bruto plate u navedeni fond. Takođe, navode da visina penzije isključivo može zavisiti od utvrđenih koeficijenta, prilikom ostvarivanja prava na penziju i da niko nema pravo da mijenja te koeficijente i da izjednačava penzionere koji su ostvarili pravo na penziju sa 15 godina staža osiguranja sa onima koji su ostvarili pravo na penziju sa 40 godina staža osiguranja, one penzionere koji su plaćali doprinose na minimalnu zaradu sa onima koji su uplaćivali doprinose na cijeli iznos bruto zarade, one bez stručnih kvalifikacija sa onim penzionerima koji imaju najviši stepen obrazovanja, kao i na kraju one penzionere koji su radni vijek proveli kod poslodavaca koji su loše poslovali sa onim penzionerima koji su radni vijek proveli kod poslodavaca koji su dobro poslovali. Na kraju, podnosioci inicijative predlažu da Ustavni sud donese odluku kojom će utvrditi da osporena odredba Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju nije u saglasnosti sa Ustavom.

Smatramo da nema osnova za prihvatanje navedene inicijative i, s tim u vezi, ističemo sljedeće:

Osporenom odredbom člana 3 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisana je izmjena člana 29 kojom se u stavu 3 riječi: „45 EURA“ zamjenjuju riječima: „450 EURA“, tako da iznos najniže starosne penzije ne može iznositi manje od 450 EURA.

Ustavom Crne Gore propisano je, između ostalog, da je Crna Gora građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava (član 1 stav 2); da je zabranjena svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu, da se neće smatrati diskriminacijom propisi i uvođenje posebnih mjera koji su usmjereni na stvaranje uslova za ostvarivanje nacionalne, rodne i ukupne ravnopravnosti i zaštite lica koja su po bilo

kom osnovu u nejednakom položaju, te da se posebne mjere mogu primjenjivati samo dok se ne ostvare ciljevi zbog kojih su preduzeti (član 8); da se prava i slobode ostvaruju na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma (član 17 stav 1); da je socijalno osiguranje zaposlenih obavezno i da država obezbjeđuje materijalnu sigurnost licu koje je nesposobno za rad i nema sredstava za život (član 67) i da zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom (član 145).

Krećući se u okviru navedenih ustavnih odredbi, država je ovlašćena da zakonom uredi sistem penzijskog i invalidskog osiguranja, kao i da u okviru istog uredi prava koja se obezbjeđuju u sistemu penzijskog i invalidskog osiguranja, uslove za njihovo sticanje, način njihovog ostvarivanja, krug osiguranika, organ koji o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja odlučuje, postupak odlučivanja o pravima po ovom osnovu, sistem pravne zaštite, sistem finansiranja i druga pitanja od značaja za uređenje ove oblasti. Zakonodavac je, dakle, ovlašćen da, uređujući sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti, zakonom uredi oblast penzijskog i invalidskog osiguranja, što obuhvata i ovlašćenje da se zakonom propišu prava i obaveze po osnovu ovog osiguranja, uslovi i način njihovog ostvarivanja, kao i određivanje visine penzije. Dakle, stvar je zakonodavne politike države propisivanje uslova za sticanje prava na penziju, način njenog određivanja, kao i određivanje same visine penzije, što su, saglasno Ustavu, pitanja koja se uređuju zakonom i u vezi sa kojima Ustav ne postavlja nikakve zahtjeve.

Saglasno tome, članom 29 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da osiguranik ima pravo na najnižu penziju ako je njegova penzija, primjenom bodovnog sistema, niža od najniže penzije koja se garantuje zakonom, odnosno da najniža penzija ne može iznositi manje od 450 EURA. Institut najniže penzije utvrđen navedenom odredbom Zakona počiva na načelima uzajamnosti i solidarnosti i ima za cilj da zaštiti one osiguranike čija je starosna, prijevremena starosna, odnosno invalidska i porodična penzija manja od egzistencijalnog minimuma koji je određen upravo najnižim iznosom penzije. Polazeći od zaštitnog karaktera instituta najniže penzije, kao i da se utvrđivanjem tog iznosa ne uskraćuje niti ograničava ostvarivanje prava na penziju osiguranika koje se, kao jedno od prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, stiče i ostvaruje zavisno od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje i uz primjenu načela solidarnosti, ne povrjeđuje se pravo građana na jednakost i ravnopravnost jer se taj iznos odnosi jednako na sve osiguranike koji se nalaze u istoj pravnoj situaciji.

Dodatno, ističemo da osporenom odredbom člana 3 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju nije povrijeđeno načelo o zabrani diskriminacije propisano članom 14 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, po kojem se uživanje svih prava i sloboda koja predviđa sama Konvencija obezbjeđuje bez ikakve diskriminacije i izuzetaka po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza sa nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status. Ovo je osnovna odredba o zabrani diskriminacije i njena svrha je da se pojedinci zaštite od diskriminacije u uživanju prava i sloboda koje su propisane i zajemčene odredbama Konvencije i svih njenih protokola koji su stupili na pravnu snagu. Ovo pravo nije propisano kao samostalno i nezavisno pravo, već je polje njegove primjene ograničeno i vezano za prava i slobode koje su zagwarantovane Konvencijom, dok je utvrđivanje najnižeg iznosa penzije stvar zakonodavne politike države.

Imajući u vidu navedeno, smatramo da osporena odredba člana 3 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni list CG“, broj 125/23), nije nesaglasna sa Ustavom, te da istom nijesu povrijeđena ustavna načela vladavine prava i zabrane neposredne ili posredne diskriminacije, iz čega proizilazi da nema osnova za

prihvatanje inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti osporavane odredbe koju su Ustavnom sudu Crne Gore podnijeli Željko Šušović, Gojko Janković, Labud Janković, Četna Šušović, Milovan Bogićević, Vukoman Mihailović, Ljubinka Franc, Boris Guberinić i Vanja Popović iz Podgorice i Milinko Koruga iz Pljevalja.

MINISTARKA,

Naida Nišić